

## TOIMINTASUUNNITELMA 2016

Liiton toiminta rakentuu vuonna 2013 hyväksytyn strategian pohjalle.

### 1. Missio, visio ja tavoitteet

Vapaa Sivistystyö ry:n *missiona* on vapaan sivistystyön asemaan ja toimintaedellytyksiin vaikuttaminen.

Vapaa Sivistystyö ry:n *visiona* on olla vaikuttava vapaan sivistystyön edistäjä ja puolestapuhuja.

Liiton *tavoitteena* on

- ylläpitää ja parantaa vapaan sivistystyön oppilaitosten toiminnallisia edellytyksiä vaikuttamalla alan lainsäädäntöön ja rahoitusjärjestelmään
- puolustaa ja vahvistaa vapaan sivistystyön asemaa suomalaisessa koulutus- ja oppimisjärjestelmässä sekä lisätä tietoisuutta uusista koulutustehtävistä ja edistää avautuvien mahdollisuuksien haltuunottoa yhdessä jäsenliittojen kanssa
- lisätä vapaan sivistystyön tunnettuutta ja julkista arvostusta
- edistää vapaan sivistystyön kansainvälistä vuorovaikutusta yhteistyöjärjestöjen kautta.

Liiton *ydintehtävät* ovat

- edunvalvonta ja vaikuttaminen vapaan sivistystyön asemaan ja toimintaresursseihin
- vapaan sivistystyön julkikuvan kirkastaminen ja tunnettuuden lisääminen yhdessä jäsenliittojen kanssa
- mukanaolo kansallisen linjan määrittelyssä suhteessa kansainvälisiin yhteistyöjärjestöihin.

### 2. Edunvalvonta ja vaikuttaminen

Liitto tekee edunvalvontaa ja vaikuttamista tiiviissä yhteistyössä jäsenjärjestöjen kanssa. Valtakunnallisten liittojen kesken sovitaan tilanteen mukaan konkreettisesta vaikuttamistyön työn- ja vastuunjaosta. Näin varmistetaan toiminnan vaikuttavuus, poistetaan päällekkäisyyksiä ja luodaan yhteistä vapaan sivistystyön linjaa ja kuvaa.

Yhteisjärjestön työssä hyödynnetään jäsenjärjestöjen vahvuuksia ja tukeudutaan jäsenjärjestöjen erityisosaamiseen. Näin vapaan sivistystyön järjestöllinen osaamisresurssi on tehokkaassa käytössä ja toimii saumattomasti yhteen.

Edunvalvonnan ja vaikuttamisen tavoitteet ilmenevät yllä olevista liiton perustavoitteista.

Käytännössä edunvalvonta ja vaikuttaminen tarkoittavat ainakin seuraavia asioita:

- aktiivinen edunvalvonnallinen yhteydenpito päättäjiin ja viranhaltijoihin yhteisesti määritellyin perustein
- jäsenjärjestöjen tukeminen niiden erityiskysymyksissä yhteisesti sovitulla tavalla
- hallituksen hyväksymien aloitteiden tekeminen sekä lausuntojen ja kannanottojen antaminen vapaan sivistystyön yhteisistä asioista
- kehittämistyöryhmissä ja -toimikunnissa mukana oleminen, kun kysymys on vapaan sivistystyön yhteisistä kysymyksistä
- toimintaympäristön muutosten ennakointi ja muutoksiin reagoiminen vapaan sivistystyön osalta sekä jäsenjärjestöjen informointi muutosnäköymistä
- vaikuttamisviestintä poliittisiin päättäjiin ja viranhaltijoihin erityisessä viestinnän strategiassa sovitulla tavalla

Edunvalvonta- ja vaikuttamistyön linjaukset hyväksytään liiton hallituksessa. Liiton puheenjohtajan tehtävänä on hoitaa käytännössä edunvalvontatyötä ja toimia tiiviissä yhteistyössä varapuheenjohtajien ja hallituksen kanssa.

Keskeisinä huomion ja vaikuttamisen kohteina ovat vuonna 2016

- valtion talousarvio ja säästöpäätökset
- mahdolliset rakenteelliset uudistukset
- aloite parlamentaarisen aikuiskoulutustoryhmän asettamisesta
- opetus- ja kulttuuriministeriön koulutukselliset kärkihankkeet ja koulutusvienti
- maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden koulutus
- koulutuksen arviointi ja Osaava-hankkeen jatko vuodesta 2017 lähtien

Liitto toteuttaa toimintavuoden 2016 tavoitteitaan tiiviissä yhteistyössä jäsenliittojen kanssa. Vaikuttamistyön keskeisinä kohteina ovat opetus- ja kulttuuriministeriö, valtioneuvosto, eduskunta, Opetushallitus, työ- ja elinkeinoministeriö ja Suomen Kuntaliitto. Opetus- ja kulttuuriministeriön yhteydessä toimii Vapaan sivistystyön yhteistyöryhmä YTR. Se käsittelee vapaan sivistystyön lainsäädäntö-, rahoitus- ja kehittämishankkeita ja toimii yhteistyöelimenä vapaan sivistystyön toimijoiden ja OKM:n välillä. YTR:n puheenjohtajana toimii liiton puheenjohtaja ja sihteerinä liiton suunnittelija.

Liitto jatkaa toimintavuonna vuonna 2013 aloitettuja vaikuttajatapaamisia (vapaan sivistystyön kannalta keskeiset ministerit, kansanedustajat ja viranhaltijat). Tapaamisten keskeisenä sisältönä on vapaan sivistystyön aseman ja tunnettuuden vahvistaminen sekä toiminnallisten resurssien varmistaminen.

Eduskunnassa toimii vapaan sivistystyön verkosto, johon kuuluu edustajia kaikista eduskuntaryhmistä. Liitto järjestää kansanedustajatapaamisen kaksi kertaa vuonna 2016.

Yhteisjärjestön nimeämät edustajat toimivat erilaisissa työryhmissä ja toimikunnissa tuoden esille vapaan sivistystyön näkökulman.

Liitto osallistuu kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksen toimeenpanoon vapaassa sivistystyössä.

Edunvalvonta- ja vaikuttamistyön linjaukset hyväksytään liiton hallituksessa. Liiton puheenjohtajan tehtävänä on hoitaa käytännössä edunvalvontatyötä ja toimia tiiviissä yhteistyössä varapuheenjohtajien ja hallituksen kanssa.

### 3. Viestintä ja brändityö

Vapaa sivistystyö toteuttaa viestintästrategiaa siten, että vapaan sivistystyön oppilaitokset ja niiden valtakunnalliset liitot huolehtivat vapaan sivistystyön koulutuksen markkinoinnista paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti. Oppilaitokset ja niiden valtakunnalliset liitot huolehtivat oppilaitosten ja oppilaitosryhmien julkikuvasta ja tunnettuudesta.

Yhteisjärjestö kohdistaa vaikuttamisviestinnän niihin tahoihin, jotka päättävät vapaan sivistystyön resursseista eli opetus- ja kulttuuriministeriöön, työ- ja elinkeinoministeriöön, Opetushallitukseen, Suomen Kuntaliittoon, valtioneuvostoon ja eduskuntaan. Liitto huolehtii jäsenliittojen kanssa siitä, että tieto kulkee kaikkien vapaan sivistystyön valtakunnallisten toimijoiden kesken eikä viestintä ole ristiriitaista. Liiton sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässä sovelletaan liitolle hyväksyttyä viestintästrategiaa..

Toimintavuonna liitto

- viestii vapaan sivistystyön olemuksesta, laajuudesta ja merkityksestä tiedotusvälineille
- tekee Kansanvalistusseuran kanssa tiivistä viestinnällistä yhteistyötä
- aloittaa Suomen itsenäisyyden juhluvuoden 2017 vapaan sivistystyön tapahtuman valmistelun

### 4. Kansainvälinen toiminta

Liitto osallistuu pohjoismaisten ja eurooppalaisten aikuiskoulutuksen yhteistyöverkostojen toimintaan. Oppilaitokset ja oppilaitosmuodot hoitavat omat kansainväliset yhteytensä.

Liitto on jäsenenä aikuiskoulutuksen maailmanjärjestössä ICAE:ssa ja eurooppalaisessa kattojärjestössä EAEA:ssa.

Yhteisjärjestön roolina EAEA:n jäsenjärjestönä on tukea sen eurooppalaista edunvalvontaa Suomesta käsin sekä osallistua keskusteluun, kun muodostetaan Suomen kantoja koulutusta koskeviin linjanvetoihin EU:ssa. Käytännön yhteydestä huolehtii EAEA:n hallituksen jäsenenä toimiva liiton varapuheenjohtaja Tapio Kujala, jonka työnantaja Kansanvalistusseura hoitaa myös EAEA:n tiedotuksen.

Yhteisjärjestö tekee yhteistyötä pohjoismaisten vapaan sivistystyön järjestöjen pääsihteerien Folkbildning i Norden-verkoston kanssa ja osallistuu Pohjoismaisen aikuisoppimisen verkoston (NVL) työryhmien ja verkostojen toimintaan, kun niiden aiheet edistävät vapaan sivistystyön asemaa ja kehittämistä.

Toimintavuonna liitto

- osallistuu aktiivisesti EAEA:n hallitustyöskentelyyn Tapio Kujalan toimesta
- osallistuu Suomen linjanmäärittelyihin eurooppalaisissa ja pohjoismaisissa aikuiskoulutuksen ja vapaan sivistystyön kysymyksissä
- osallistuu pohjoismaisten vapaan sivistystyön yhteisjärjestöjen pääsihteeritapaamisiin ja järjestää tapaamisen keväällä 2016 Helsingissä
- osallistuu NVL:n vapaan sivistystyön opitun tunnustamisen kehittämiseen tähtäävään toimintaan

## 5. Hankkeet

### Sivistyksen Vastuu ja Vapaus (SVV) -tutkimusohjelma vv. 2015 - 2017

Yhteisjärjestö jatkaa tutkimuksen vahvistamiseen ja hyödyntämiseen liittyvää yhteistyötä yliopistojen ja jäsenjärjestöjen kanssa. VST:n tehtävänä SVV-ohjelmassa on tutkimustiedon tuottaminen, kokoaminen ja levittäminen, kansallisten tutkijatapaamisten ja tutkimusseminaarin järjestäminen yhteistyössä yhteistyöyliopistojen kanssa sekä SVV-toiminnasta tiedottaminen. Tutkimukseen liittyvää yhteistyötä ja tukitoimintaa toteutetaan erillirahoituksella (OKM:stä, rahastoilta ja säätiöiltä).

Toimintavuonna liitto

- järjestää tutkimuspohjaisen vapaan sivistystyön kesäseminaarin 2016
- järjestää yhteistyöyliopistojen kanssa tutkijatapaamisia
- järjestää tieteen yleistajuistamisen työpajan vapaan sivistystyön tutkijoille helmikuussa ja elokuussa
- ylläpitää SVV –verkkosivustoa

### Pohjoismaiset matka-apurahat

Opetus- ja kulttuuriministeriö on tukenut vapaan sivistystyön toimijoiden pohjoismaista yhteistyötä avustuksella, joka kanavoidaan kentälle VST:n kautta. Avustusta ei saatu vuonna 2015, mutta sitä haetaan vuodelle 2016.

Toimintavuonna yhdistys

- jakaa apurahoja alan oppilaitoksissa ja järjestöissä työskentelevien Pohjoismaihin ja Suomen lähialueille suuntautuvien alan yhteistyöhön, täydennyskoulutukseen tai konferensseihin osallistumiseen liittyvien matkojen kustannuksiin

## Hallinto

Yhdistyksen vuosikokous pidetään sääntömääräisesti loka-marraskuussa. Vuosikokouksen yhteydessä järjestetään Vapaan sivistystyön foorumi, jonka teema päätetään toimintavuoden aikana.

Yhdistyksen hallitus kokoontuu tarpeen mukaan linjaamaan yhdistyksen toimintaa sekä päättämään yhdistyksen toiminnasta, kannanotoista ja lausunnoista.

## Talous

Yhdistyksen talous rakentuu opetus- ja kulttuuriministeriön järjestöavustuksen varaan. Hankkeet toteutetaan hankerahoituksella ja rahastojen/säätiöiden avustuksilla. Taloutta hoidetaan hyväksytyn talousarvion mukaisesti.

## **Henkilöstö**

Yhdistyksen toimintaa johtaa hallituksen puheenjohtaja, joka osallistuu konkreettisesti liiton tavoitteiden ja tehtävien toteuttamiseksi. Yhdistys tekee puheenjohtajan tehtävien hoitamisesta ja siitä maksettavasta korvauksesta sopimuksen puheenjohtajan kotiorganisaation kanssa.

Liitolla on yksi palkattu kokoaikainen työntekijä.

## **Arviointi**

Liiton hallitus järjestää oman arviointi-istunnon vuoden 2016 alkupuoliskolla edellisen vuoden toiminnasta ja sen tuloksista.